

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 2, 2024

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:108](#) 18-01-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:450](#) 18-01-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:278](#) 11-01-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:27](#) 09-01-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:10776](#) 19-12-2023

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:425](#) 22-01-2024

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:37](#) 18-01-2024

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2024:120](#) 11-01-2024

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:71](#) 04-01-2024

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:13472](#) 28-12-2023

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:7229](#) 22-12-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:9427](#) 18-12-2023

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2023:8562](#) 12-12-2023

RECHTSPRAAK

Biologische vader die zijn kind nooit heeft gezien, heeft intended family life. Daardoor is de vader ontvankelijk in zijn verzoek om omgang met het kind. Niet-ontvankelijkheid zou overigens ook in strijd zijn met het recht op privéleven van de vader.

Feiten en omstandigheden

Na de beëindiging van de relatie tussen de moeder en de biologische vader is in 2021 de minderjarige geboren. De moeder heeft het gezag. De vader en het kind hebben elkaar nooit ontmoet. De vader was ten tijde van de zwangerschap van de moeder gedetineerd. De man wilde wel betrokken zijn, maar de moeder wees op een gegeven moment contact af. De vader heeft een verzoek tot vervangende toestemming tot erkenning ingetrokken, na verweer van de moeder. Toen de bijzondere curator een verzoek deed tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap, heeft de vader verweer gevoerd. Tijdens een schorsing uit de penitentiaire inrichting (die zeker tot mei 2024 duurt) heeft de vader geprobeerd zijn kind te ontmoeten. Dat is mislukt, omdat de ouders het niet eens werden over de voorwaarden van de ontmoeting.

De rechtbank heeft de vader niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoek om een omgangsregeling met het kind. De vader verzoekt in hoger beroep om deze beschikking te vernietigen, hem ontvankelijk te verklaren en een omgangsregeling vast te stellen. De Raad voor de Kinderbescherming heeft geadviseerd over een omgangsregeling.

Beoordeling en motivering

Het hof geeft aan dat een kind recht heeft op omgang met een persoon die in een nauwe persoonlijke betrekking staat tot het kind. Daarvoor is niet voldoende dat de vader de biologische vader is. Er zijn ook bijkomende omstandigheden nodig, die ertoe leiden dat de band tussen de vader en het kind wordt gezien als family life. Het is ook mogelijk om *intended family life* aan te nemen, als de vader wel een familieband wilde opbouwen, maar dat niet is gelukt, vanwege omstandigheden die buiten de invloed van de vader liggen.

Het hof is van oordeel dat de vader in een nauwe betrekking staat tot het kind en ontvankelijk

is in zijn verzoek. Zij hebben geen family life, omdat ze elkaar nog nooit ontmoet hebben, maar er is wel sprake van *intended family life*. Weliswaar is de vader ambivalent geweest over de erkenning en gerechtelijke vaststelling van zijn vaderschap, maar hij is wel consistent geweest in zijn wens tot omgang met het kind. Het hof vindt dat de vader voldoende heeft onderbouwd dat hij tijdens en na de zwangerschap de intentie heeft gehad om een familieband op te bouwen met de minderjarige. Dit is de vader niet gelukt, vanwege enerzijds de detentie en anderzijds de afwijzende houding van de moeder.

Het hof is overigens ook van oordeel dat inbreuk gemaakt zou worden op het recht op het privéleven van de vader als hij niet-ontvankelijk zou zijn in zijn verzoek om een omgangsregeling. Het staat tussen de ouders vast dat de vader de biologische vader is. Bovendien heeft de vader structureel geprobeerd om betrokken te zijn in het leven van zijn zoon. De band met de minderjarige is daarom een belangrijk onderdeel van de identiteit van de vader en van zijn privéleven.

Omdat de vader ontvankelijk is in zijn verzoek, beoordeelt het hof het verzoek inhoudelijk. Het hof overweegt dat het in het belang van het kind is dat hij de vader leert kennen in een rustig tempo. Het hof neemt het raadsadvies over dat de minderjarige en de vader elkaar eerst zien bij de moeder thuis en dat daarna in een periode van ongeveer tien maanden wordt toegewerkt naar onbegeleide omgang van één dag per twee weken. Het hof vindt wel dat de tijd die de vader eventueel gedetineerd is, niet meetelt in die tien maanden en vindt ook dat van de moeder verwacht mag worden dat zij zich inspant om ook tijdens de detentie de omgang door te laten gaan, afhankelijk van de afstand tussen de ouders en de richtlijnen die de penitentiaire inrichting daarvoor heeft.

Conclusie

Het hof vernietigt de beschikking van de rechtbank, en stelt de omgangsregeling vast zoals hiervoor aangeduid.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 18-01-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:450

Zaaknummer: 200.332.344

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek gezamenlijk gezag omdat dat strijdverhogend werkt en de kinderen meer in de klem doet raken. Handhaving van het eenhoofdig gezag is in het belang van de kinderen noodzakelijk.

Feiten en omstandigheden

Moeder verzoekt in hoger beroep om vaststelling van gezamenlijk gezag met de vader die momenteel eenhoofdig gezag heeft over hun vier kinderen. Op 1 juni 2023 heeft de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) hierover advies uitgebracht. Op 23 juni zijn de kinderen onder toezicht gesteld. De raad constateert dat de kinderen nu al klem zitten tussen de ouders en schat in dat gezamenlijk gezag strijdverhogend zal werken, tot meer onderling wantrouwen zal leiden en tot het nog meer klem raken van de kinderen. Tijdens de mondelinge behandeling geeft de vader aan dat de ouders niet met elkaar kunnen communiceren. Dit wordt bevestigd door de raad. De vader geeft als voorbeeld een escalatie in de zomer. De vader informeert de moeder één keer per maand over zaken rondom de kinderen en de school informeert de moeder rechtstreeks over hun schoolresultaten en eventuele bijzonderheden.

De moeder vindt dat strijdverhoging geen wettelijke norm is, maar dat het gaat om de vraag of de ouders samen beslissingen kunnen nemen, en zij elkaar kunnen respecteren in hun rol als ouder. Verder wijst zij erop dat als ouders niet samen een beslissing kunnen nemen, dit kan worden opgevangen door tussenkomst van de jeugdbescherming. De moeder vreest ook dat bij handhaving van het eenhoofdig gezag bij de vader, zij volledig buiten spel blijft, hetgeen een langdurig effect op de ontwikkeling van de kinderen zal hebben.

Beoordeling en motivering

Het hof vermeldt allereerst artikel 1:251a BW dat aangeeft onder welke voorwaarden na echtscheiding het gezamenlijk gezag kan overgaan in eenhoofdig gezag. Vervolgens geeft het hof aan dat gezamenlijk gezag vereist dat de ouders het mogelijk maken dat beslissingen over de verzorging en opvoeding van het kind tot stand komen op een wijze die niet belastend is voor het kind en zijn veiligheid niet in gevaar brengt. Verder noemt het hof omstandigheden die maken dat het gezamenlijk gezag in de rede ligt, tenzij andere redenen eenhoofdig gezag

noodzakelijk maken. Die omstandigheden zijn: in het geval ouders niet (meer) samenleven en moeizaam of niet communiceren, moet de verzorgende ouder beslissingen kunnen nemen die voor het dagelijkse leven en de veiligheid van (spoedeisend) belang zijn voor het kind. De niet-verzorgende ouder moet deze beslissingen niet blokkeren. Ook moeten ouders het kind buiten hun onderlinge strijd houden.

Evenals de rechtbank oordeelt het hof dat de vader moet worden belast met het eenhoofdig gezag over de kinderen. Het hof is het eens met de raad dat de ouders niet in staat zijn om met elkaar te communiceren over zaken aangaande de kinderen. Het incident in de zomer is daarvoor illustratief en bevestigt dat de kinderen klem komen te zitten. Dat de gecertificeerde instelling dan maar tussenbeide moet komen als de ouders er niet uitkomen, zoals de moeder aandraagt, vindt het hof geen structurele oplossing en ook niet in het belang van de kinderen. Ook is het hof het eens met de raad dat gezamenlijk gezag strijdverhogend werkt en dat het voortduren ervan ertoe leidt dat de kinderen nog meer klem zullen raken tussen de ouders. Het hof oordeelt dat het eenhoofdig gezag door de vader in het belang van de kinderen noodzakelijk is.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank, voor zover in hoger beroep aan de orde gesteld.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 18-01-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:108

Zaaknummer: 200.307.633_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter heeft de professionele bewindvoerder (na schorsing) als bewindvoerder, mentor en curator ontslagen in alle zaken die onder toezicht van de rechtbank Noord-Nederland vallen. De bewindvoerder heeft in een groot aantal dossiers geen zorgvuldige financiële administratie gevoerd waardoor financieel nadeel is ontstaan voor de rechthebbenden. Verder is de bewindvoerder ernstig tekortgeschoten in de uitvoering van zijn taken als mentor. Er zijn aanzienlijke bedragen zonder aantoonbare grondslag overgemaakt naar bankrekeningen van de bewindvoerder. Door de bewindvoerder bij de rechtbank ingediende rekeningen en verantwoordingen zijn onjuist. Voor alle rechthebbenden is een andere bewindvoerder, mentor of curator benoemd.

Feiten en omstandigheden

De kantonrechter heeft een bewind ingesteld ten behoeve van de rechthebbende. Bij beschikking van 6 oktober 2023 heeft de toezichthoudende kantonrechter de bewindvoerder geschorst als bewindvoerder, mentor en curator in alle zaken die onder toezicht van rechtbank Noord-Nederland vallen. De toezichthoudende kantonrechter heeft in die zaken Kompas benoemd tot tijdelijke bewindvoerder en mentor of curator. Kompas is daarnaast door de toezichthoudende kantonrechter tot deskundige benoemd met de opdracht onderzoek te doen naar de gang van zaken bij de bewindvoerder. Eind november 2023 heeft Kompas een voorlopig onderzoeksrapport ingediend bij de toezichthoudende kantonrechter.

Laatstgenoemde heeft de bewindvoerder op 4 december 2023 voorgedragen voor ontslag als bewindvoerder, mentor en curator in alle zaken die onder toezicht van rechtbank Noord-Nederland vallen. Aan deze voordracht ligt ten grondslag dat er sprake is van gewichtige redenen tot ontslag doordat de bewindvoerder niet heeft gehandeld in het belang van de kwetsbare doelgroep wiens belangen hij geacht wordt te beschermen.

Beoordeling en motivering

De bewindvoerder is werkzaam als professioneel bewindvoerder, mentor en curator. Op dit moment is hij benoemd in 118 zaken die onder toezicht van rechtbank Noord-Nederland vallen. Ten tijde van het onderzoek door Kompas waren naast de bewindvoerder als eigenaar nog vier bewindvoerders werkzaam bij de bewindvoerder. Daarnaast had hij twee administratief medewerkers in dienst.

De bewindvoerder is door zijn benoeming onderworpen aan de verplichtingen die voortvloeien uit titel 16, 19 en 20 van Boek 1 BW. Bij uitvoering van de werkzaamheden is de bewindvoerder ook gebonden aan het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren (Besluit kwaliteitseisen). Op de bewindvoerder rust bovendien de taak om de aan hem toevertrouwde werkzaamheden met de grootste zorgvuldigheid uit te voeren, omdat de rechthebbenden zelf niet in staat zijn tot behartiging van hun financiële en persoonlijke belangen en aangelegenheden.

De kantonrechter kan een bewindvoerder, mentor of curator op grond van de artikelen 1:448 lid 2, 1:461 lid 2 en 1:385 lid 1 sub d BW ambtshalve ontslaan wegens gewichtige redenen. Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer de bewindvoerder of curator slecht bewind heeft gevoerd en/of nalatig is geweest en rechthebbende hiervan financieel nadeel heeft ondervonden, of wanneer de bewindvoerder of curator nalatig is geweest bij het tijdig en juist afleggen van rekening en verantwoording, bij het informeren van de kantonrechter of bij het regelen van benodigde zorg.

In het voorlopig onderzoeksrapport van Kompas zijn de volgende conclusies opgenomen.

De bedrijfsvoering van de organisatie is zeer kwetsbaar en gevoelig voor fouten en fraude. Vrijwel alle medewerkers hebben de bevoegdheid om alle werkzaamheden in de dossiers uit te kunnen voeren. Alle medewerkers met administratorrechten hebben de mogelijkheid om zelfstandig de bankrekeningen van crediteuren te wijzigen, zonder dat hierop toezicht is of meldingen volgen. Deugdelijke controle en administratie van het betalingsverkeer is onvoldoende gewaarborgd als gevolg van de afwezigheid van het meerogenprincipe. De kantonrechter is van oordeel dat de bewindvoerder ernstig toerekenbaar tekort is geschoten. Hij had moeten zorgen voor een dusdanige bedrijfsvoering die het toepassen van het meerogenprincipe mogelijk maakte, zodat er voldoende waarborg was voor een deugdelijke controle en administratie van het betalingsverkeer. De bewindvoerder had voldoende werknemers in dienst om het meerogenprincipe toe te passen. Het is dan ook niet duidelijk waarom bijna alle medewerkers beschikten over administratorrechten waardoor zij in staat waren om het gehele betalingstraject alleen uit te voeren. Daarbij is opvallend dat ook aan de administratief medewerkers, die geen betalingen mogen uitvoeren in de dossiers van cliënten, administratorrechten hebben, en ook voor medewerkers die reeds uit dienst zijn nog accounts

openstaan. Het door de bewindvoerder aangevoerde argument van een tekort aan personeel kan hem dan ook niet baten. Ook bij een organisatie waarin slechts twee personen werkzaam zijn moet worden gezorgd voor een deugdelijke controle van het betalingsverkeer.

Gebleken en aangetoond is dat de uitvoering van de werkzaamheden door de bewindvoerder als curator, bewindvoerder en mentor kwalitatief onvoldoende is geweest door schending van artikel 1:444 BW en artikel 7 Besluit kwaliteitseisen waardoor de belangen van rechthebbenden onvoldoende zijn waargenomen en vertegenwoordigd. Aangetoond is dat in diverse dossiers zaken niet geregeld zijn, afwezig zijn of onjuist zijn vastgelegd/gerubriceerd. Rechthebbenden zijn onvoldoende vertegenwoordigd en benadeeld. Dit geldt ook voor de mentorschapsdossiers. Hierin is gebleken dat de werkzaamheden als mentor niet zijn uitgevoerd, of tot het absolute minimum zijn beperkt. De bewindvoerder is van mening dat er te weinig tijd of capaciteit was om de mentortaken afdoende uit te voeren. Hij had afspraken gemaakt met een mentor waarbij de werkzaamheden door die mentor zouden worden uitgevoerd. Bij de overdracht van de werkzaamheden is vertraging opgetreden. De kantonrechter stelt voorop dat het essentieel is dat de bewindvoerder zijn taak als bewindvoerder, mentor en curator nauwgezet en correct uitvoert, omdat hij de belangen moet beschermen van een kwetsbare doelgroep die daartoe zelf niet in staat is. De resultaten van het voorlopig onderzoeksrapport tonen aan dat de bewindvoerder zijn administratie niet op orde heeft zoals van een professioneel bewindvoerder, mentor en curator verwacht mag worden. Zo is veel informatie nergens geregistreerd. De wel aanwezige informatie en documenten worden op verschillende plekken bewaard, waarin geen logisch verband is te ontdekken. Ook zijn door Kompas meerdere dossierspecifieke slordigheden waargenomen. De bewindvoerder heeft hiervoor als verklaring aangevoerd dat deze wel in OnView aanwezig zijn maar niet zijn overgezet naar SmartFMS. Hij heeft geen verklaring gegeven waarom deze gegevens niet zijn overgezet. Een rekening en verantwoording moet de werkelijke inkomsten en uitgaven bevatten zodat de kantonrechter zijn toezichthoudende taak goed kan uitvoeren. Van een professionele bewindvoerder mag daarom worden verwacht dat hij de rekening en verantwoording op correcte wijze en naar waarheid invult. Uit het onderzoek van Kompas is echter gebleken dat in meerdere dossiers uitgaven verschillend en onjuist zijn gerubriceerd, waardoor geen duidelijk beeld aanwezig is van het uitgavenpatroon. Dat heeft tot gevolg dat niet direct duidelijk is of aan bepaalde betalingsverplichtingen is voldaan. Het verweer dat de bewindvoerder voert ten aanzien van zijn taken als mentor en het zorgdeel van de curatele doet niet af aan het feit dat van een professioneel mentor en curator mag worden verwacht dat hij voldoende tijd en capaciteit beschikbaar heeft om de taken ook naar behoren uit te voeren indien hij zich als zodanig laat benoemen. De bewindvoerder had daarom tijdig voor waarneming moeten zorgen op het moment dat hij constateerde dat hij niet langer in staat was om de zorgtaken naar behoren uit te voeren. Daarmee had hij kunnen voorkomen dat de

uitvoering van de zorgtaken in het gedrang zouden komen, zoals zich in een aantal schrijnende gevallen heeft voorgedaan. De kantonrechter is van oordeel dat de bewindvoerder op dit onderdeel ernstig en toerekenbaar tekort is geschoten in zijn taak en rekent hem dit zwaar aan.

Er is aangetoond dat er aanzienlijke bedragen naar de rekeningen van de bewindvoerder, Schuldhulpverlening.nu of de bewindvoerder privé zijn overgeboekt van de beheerrekeningen van de cliënten waarvan het vermogen onder bewind of onder curatele is gesteld. Hiervoor zijn geen geldige documenten of redenen aangetroffen in de dossiers zodat aangenomen kan worden dat deze bedragen onrechtmatig onttrokken zijn aan het vermogen van rechthebbenden. Deze aanname wordt versterkt door de wijze waarop de data in de door de bewindvoerder gebruikte software is aangepast, teneinde deze overboeking niet direct herleidbaar te laten zijn naar rekeningen van de bewindvoerder. De kantonrechter overweegt als volgt. De bewindvoerder wijt de dubbele overboekingen grotendeels aan de conversie van het softwarepakket OnView naar SmartFMS. Uit het onderzoeksrapport blijkt echter dat er in meerdere dossiers gedurende meerdere jaren, dus ook vóór de conversie van het softwarepakket per 1 januari 2023, sprake is van onrechtmatige afschrijvingen van de rekeningen van rechthebbenden naar de rekening van de bewindvoerder of zijn privérekening. Dit betreffen in de meeste gevallen geen dubbele betalingen maar overboekingen van aanzienlijke bedragen zonder aantoonbare grondslag die in het systeem niet herkenbaar zijn als overboekingen naar de bewindvoerder. De bewindvoerder betoogt daarnaast dat de omissies ook geconstateerd zouden zijn bij het opmaken van de rekening en verantwoording van het kalenderjaar 2023. De kantonrechter acht het ontoelaatbaar dat dergelijke aanzienlijke bedragen pas na zo lange tijd aan het licht zouden zijn gekomen in plaats van direct te worden hersteld. Het gaat immers om het geld van kwetsbare personen wier vermogen de bewindvoerder geacht wordt te beschermen. Daarbij zijn de overboekingen zonder grondslag die gedaan zijn vóór 2023 door de bewindvoerder kennelijk niet opgemerkt bij het opmaken van de rekeningen en verantwoordingen over de voorgaande jaren. Het onderzoek van Kompas wijst namelijk uit dat deze overboekingen tot op heden niet door hem zijn gecorrigeerd. Uit opgevraagde logbestanden van het softwarepakket SmartFMS is gebleken dat door de bewindvoerder zelf of door een ander via zijn gebruikersaccount in een tijdsbestek van circa een half uur tussen de schorsing en het bezoek aan zijn kantoor nog mutaties zijn aangebracht in het softwaresysteem met als doel om overboekingen naar zijn eigen rekening aan het zicht te onttrekken. Alhoewel door de bewindvoerder opzet wordt ontkend en is aangegeven dat zo spoedig mogelijk voor terugbetaling zal worden gezorgd, wijzen de uit de logbestanden van SmartFMS gebleken mutaties en de data en tijdstippen daarvan op een bewuste handelwijze met het doel om de betreffende afschrijvingen aan het zicht te onttrekken. De toezichthoudende kantonrechter heeft daarnaast geconstateerd dat in

de dossiers waarin zich onrechtmatige afschrijvingen hebben voorgedaan een sluitende rekening en verantwoording is ingediend waarin geen melding is gemaakt van de betreffende onterechte afschrijvingen. De kantonrechter kan hieruit niet anders concluderen dan dat deze rekeningen en verantwoordingen onjuist moeten zijn opgemaakt en dat ook hier sprake lijkt te zijn geweest van een doelbewuste handelwijze. Maar ook indien er geen sprake zou zijn van opzet, is de kantonrechter van oordeel dat van een goed bewindvoerder/curator mag worden verwacht dat dergelijke onterechte overboekingen van de rekening van rechthebbenden naar de eigen ondernemingsrekening in een eerder stadium worden opgemerkt en gecorrigeerd. De kantonrechter moet erop kunnen vertrouwen dat door de bewindvoerder gedane verklaringen juist zijn. De bewindvoerder is niet alleen ernstig tekortgeschoten in de uitvoering van zijn taak als bewindvoerder, mentor en curator maar heeft rechthebbenden ook ernstig financieel benadeeld. Alhoewel er voldoende redenen zijn om aan te nemen dat dit doelbewust is gedaan is opzet niet noodzakelijk om te bepalen of er sprake is van gewichtige redenen. Nu de onterechte overboekingen structureel en over langere periode hebben plaatsgevonden zonder eerder ingrijpen en correctie door de bewindvoerder, kwalificeert de kantonrechter deze handelwijze als slecht bewind.

Rekening en verantwoording

Op grond van artikel 1:445 lid 1 BW/artikel 1:386 lid 1 BW is een bewindvoerder/curator verplicht om jaarlijks rekening en verantwoording af te leggen aan de rechthebbende ten overstaan van de kantonrechter. De rekening en verantwoording moet de werkelijke inkomsten en uitgaven bevatten en deze moeten onder de daarvoor bestemde posten in de rekening en verantwoording worden vermeld. De rekening en verantwoording behoort immers een weerspiegeling te zijn van de wijze waarop het bewind is uitgevoerd, zodat de kantonrechter zijn toezichthoudende taak goed kan uitvoeren.

Uit de door de bewindvoerder ingediende rekeningen en verantwoordingen is gebleken dat in het merendeel van de dossiers een sluitende rekening en verantwoording is ingediend. Gelet op hetgeen in het rapport staat over de onttrokken bedragen zonder aantoonbare grondslag en aangebrachte mutaties in de softwaresystemen zijn deze rekeningen en verantwoordingen in de betreffende dossiers niet naar waarheid opgemaakt. De bewindvoerder heeft daarmee de kantonrechter belemmerd om zijn toezichthoudende taak goed uit kunnen voeren.

Waarnemingen oud-medewerkers

De rechtbank heeft een brief ontvangen van oud-medewerkers van de bewindvoerder over de door hen waargenomen onregelmatigheden in de financiële en administratieve bedrijfsvoering. De bewindvoerder stelt zich op het standpunt dat het personeel de instructie

had gekregen om te controleren of boekingen niet dubbel werden gedaan tijdens de conversie van het softwarepakket. De kantonrechter overweegt dat de werkgever conform artikel 7:661 BW aansprakelijk is voor schade die de werknemer bij de uitvoering van de overeenkomst heeft toegebracht aan de werkgever of een derde, tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid. Daarbij had de bewindvoerder regelmatig moeten controleren of de conversie goed verliep. Hij kan deze verantwoordelijkheid niet afschuiven op medewerkers die kort in dienst waren.

Benadering rechthebbenden tijdens schorsing

Op 2 november 2023 is de bewindvoerder wederom opgeroepen voor verhoor vanwege signalen dat hij na de schorsing cliënten heeft benaderd ten aanzien van wie hij als bewindvoerder/mentor/curator is geschorst en met hen de mogelijkheid heeft besproken van een opheffingsverzoek en aansluitend budgetbeheer bij een (nieuwe) onderneming van hem en/of zijn vrouw. Tijdens dit verhoor heeft de bewindvoerder verklaard dat zijn vrouw de wens had een eigen onderneming te starten, maar heeft besloten dit niet te doen. In het verweerschrift van de bewindvoerder staat echter dat het klopt dat zijn vrouw een onderneming heeft opgericht waarbinnen zij zich bezig zal houden met budgetbeheer. De bewindvoerder ontkent na de schorsing actief cliënten te hebben benaderd. Kompas heeft van meerdere rechthebbenden verklaringen ontvangen die dit weerspreken. Alhoewel de kantonrechter (nog) niet vast heeft kunnen stellen bij hoeveel rechthebbenden de bewindvoerder langs is geweest en nog niet in elk dossier heeft kunnen onderzoeken of er sprake was van beïnvloeding en/of misbruik van zijn positie, spreekt het feit dat er nu toch een nieuwe onderneming is gestart ondanks de toezegging dat dit niet het geval was, niet in het voordeel van de bewindvoerder.

Klachten

Van twee gemeenten zijn klachten ontvangen over het functioneren van de bewindvoerder als bewindvoerder. Hij heeft niet (tijdig) op vragen van de gemeenten gereageerd waardoor voor rechthebbenden noodzakelijke voorzieningen in het gedrang zijn gekomen. De bewindvoerder heeft niet (tijdig) gereageerd op vragen van de rechtbank over deze twee klachten. De kantonrechter is dan ook van oordeel dat niet is gebleken dat de bewindvoerder adequaat en tijdig op vragen van de gemeenten en de rechtbank heeft gereageerd.

Conclusie van de kantonrechter

Het functioneren van de bewindvoerder is onder de maat geweest en er is gebleken van forse financiële onregelmatigheden met financieel nadeel voor rechthebbenden tot gevolg. De bewindvoerder heeft de aan hem opgelegde verplichtingen niet nageleefd en is daarin ernstig

toerekenbaar tekortgeschoten. Deze tekortkomingen vormen gewichtige redenen om tot een ontslag in alle zaken te komen, inclusief de zaken waarin hij als curator en mentor is benoemd. De kantonrechter zal de bewindvoerder daarom ontslaan in alle zaken die onder toezicht van rechtbank Noord-Nederland vallen.

Kompas heeft zich bereid verklaard om tot opvolgend bewindvoerder of curator te worden benoemd. Uit de artikelen 1:435 lid 3 en 1:383 lid 2 BW volgt dat de kantonrechter bij de benoeming van een bewindvoerder of curator de uitdrukkelijke voorkeur van rechthebbende moet volgen, tenzij gegronde redenen zich tegen die benoeming verzetten. De kantonrechter zal daarom rechthebbenden in de gelegenheid stellen om – indien zij dat wensen – zelf een andere opvolgend bewindvoerder of curator voor te stellen en hier eventueel over te worden gehoord.

De Hoge Raad heeft op 23 juni 2023 geoordeeld dat ook de eerste werkzaamheden van een opvolgend bewindvoerder, mentor of curator vallen onder de reikwijdte van het begrip ‘aanvangswerkzaamheden’ zoals opgenomen in artikel 3 lid 5 onder a van de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. De kantonrechter zal de beloning van de te benoemen opvolgend bewindvoerder, mentor of curator voor de aanvangswerkzaamheden daarom vaststellen conform artikel 3 lid 5 sub a van de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren.

De kantonrechter zal het aan de toezichthoudende kantonrechter overlaten om in afzonderlijke beschikkingen de door rechthebbenden als gevolg van de handelwijze van de bewindvoerder geleden schade vast te stellen. De toezichthoudende kantonrechter kan bij die schadevaststelling eveneens oordelen over de vraag of de hiervoor genoemde kosten voor de aanvangswerkzaamheden als door rechthebbende geleden schade ten laste van de bewindvoerder moeten komen.

De kantonrechter zal de jaarbeloning van de te benoemen bewindvoerder, mentor of curator, inclusief onkostenvergoeding en exclusief omzetbelasting voor zover van toepassing, vaststellen overeenkomstig de toepasselijke artikelen van de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren.

Gelet op de gewichtige redenen die aanleiding vormen voor het ontslag van de bewindvoerder in alle zaken zal de bewindvoerder worden vrijgesteld van de verplichting om eindrekening en -verantwoording af te leggen.

De toezichthoudende kantonrechter heeft in de beschikking van 6 oktober 2023 Kompas tot deskundige benoemd en beslist dat de kosten van het onderzoek aan Kompas zullen worden vergoed op basis van een urenspecificatie tegen het uurtarief gebaseerd op de Regeling

beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. Zij heeft daarbij overwogen dat na de uitkomst van het onderzoek zal worden besloten of de door Kompas in het kader van het onderzoek gemaakte kosten ten laste moeten komen van de bewindvoerder.

Nu is vastgesteld dat er sprake is van slecht bewind door de bewindvoerder ziet de kantonrechter aanleiding om hem overeenkomstig artikel 1:360 lid 3 juncto artikel 1:445 lid 4 BW te veroordelen in de kosten die Kompas als deskundige in het kader van het onderzoek heeft gemaakt. De hoogte van de kosten zal worden vastgesteld op € 49.516,32 exclusief btw (€ 59.914,75 inclusief btw) conform de door Kompas bij de rechtbank ingediende factuur.

Conclusie

De kantonrechter beslist zoals in het voorgaande beschreven.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 11-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2024:120

Zaaknummer: 10739638

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van een jongmeerderjarige om alimentatie, te betalen door haar biologische vader (de vader), die haar kort na haar 18e verjaardag heeft erkend, waardoor zij haar aanvullende studiebeurs kwijtraakte.

Feiten en omstandigheden

De jongmeerderjarige volgde tot 1 augustus 2023 een mbo-opleiding en met ingang van 1 augustus 2023 een hbo-opleiding. De moeder is gehuwd. Zij en de stiefvader hebben vijf kinderen voor wie zij onderhoudsplichtig zijn. De vader heeft samen met zijn echtgenote een kind, de minderjarige. De jongmeerderjarige wil dat de vader met ingang van 1 november 2022 bijdraagt in de kosten van haar levensonderhoud en studie. Haar vader heeft haar kort na haar 18e verjaardag erkend. Omdat hij (mede) onderhoudsplichtig is voor de jongmeerderjarige, raakte zij haar (maximale) aanvullende studiebeurs kwijt met ingang van de datum van erkenning. Omdat de vader niet wilde meebetalen aan haar kosten voor levensonderhoud en studie, is zij meer gaan werken. Zij stelt dat zij het verzochte bedrag nodig heeft voor haar kosten van levensonderhoud en studie en dat haar vader dit bedrag kan betalen. Zij wil ook dat de wettelijke indexering van aanvang af van toepassing is. Ook verzoekt zij als voorlopige voorziening dat de vader voor de duur van deze procedure een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie betaalt. De vader wil dat het verzoek wordt afgewezen omdat de jongmeerderjarige zelf kan voorzien in haar kosten van levensonderhoud en studie.

Beoordeling en motivering

Ontvankelijkheid

De vader is als ouder onderhoudsplichtig voor de jongmeerderjarige. Zij is daarom ontvankelijk in haar verzoek.

Ingangsdatum

De wet laat de rechter grote vrijheid bij het vaststellen van de ingangsdatum van de alimentatieverplichting. Drie data liggen het meest voor de hand: de datum waarop de

omstandigheden zijn gewijzigd, de datum van het verzoekschrift en de datum waarop de rechter beslist. De rechter kan dus een bijdrage wijzigen over een periode in het verleden, maar moet daar terughoudend mee omgaan omdat dit flinke gevolgen voor partijen kan hebben.

De rechtbank hanteert 1 november 2022 als ingangsdatum, omdat de aanvullende studiebeurs toen is weggefallen. Omdat de jongmeerderjarige met ingang van 1 augustus 2023 een hbo-opleiding volgt rekent de rechtbank met de periode van 1 november 2022 tot en met 31 juli 2023, en de periode met ingang van 1 augustus 2023.

Behoeft van de jongmeerderjarige

Bij de berekening van de alimentatie wordt eerst gekeken naar de kosten van de jongmeerderjarige. Op grond van artikel 1:392 in verbinding met artikel 1:395a BW geldt de onderhoudsplicht van ouders voor hun jongmeerderjarige kinderen ongeacht hun behoeftigheid. Aan jongmeerderjarige kinderen (van 18 tot 21 jaar) kan in beginsel niet de eis worden gesteld dat zij in hun eigen onderhoud moeten voorzien. Volgens de alimentatienormen kunnen structurele eigen inkomsten van een jongmeerderjarige de behoefte wel verlagen.

Hoewel de jongmeerderjarige substantiële inkomsten heeft (gehad) houdt de rechtbank daar geen rekening mee. Omdat door de erkenning door de vader haar aanvullende studiebeurs was weggefallen en hij niet bereid is bij te dragen in haar kosten voor levensonderhoud en studie, was de jongmeerderjarige wel genoodzaakt meer te gaan werken. In dit geval vindt de rechtbank dat de eigen inkomsten niet maken dat de jongmeerderjarige gedeeltelijk of geheel zelf kan voorzien in haar kosten voor levensonderhoud en studie.

Periode 1: 1 november 2022 tot en met 31 juli 2023

Voor de hoogte van de behoefte van iemand tussen de 18 en 21 jaar sluit de rechtbank aan bij de normbedragen die worden genoemd in de Wet studiefinanciering 2000. Volgens die wet was een mbo-student in 2022 € 542 per maand kwijt aan kosten voor levensonderhoud en een bedrag van € 103 per maand aan lesgeld. In totaal heeft een student dus € 646 per maand aan kosten. De jongmeerderjarige ontvangt een basisbeurs van € 88 per maand. Dit bedrag verlaagt haar behoefte aan een bijdrage. De behoefte bedraagt € 558 per maand.

Periode 2: met ingang van 1 augustus 2023

Volgens de Wet studiefinanciering 2000 was een hbo-student in 2023 € 958 per maand kwijt aan kosten voor levensonderhoud en een bedrag van € 193 per maand aan collegegeld. In

totaal heeft een student dus € 1.151 per maand aan kosten. In genoemd normbedrag voor een hbo-student wordt geen onderscheid gemaakt tussen de situatie dat een student thuis of op kamers woont. De vader heeft aangevoerd dat het normbedrag voor de jongmeerderjarige lager zou moeten zijn omdat zij thuis woont. De rechtbank is het daarmee eens en vermindert het normbedrag met € 223 per maand, omdat dat het bedrag aan woonlasten is zoals dat in de bijstandsnorm is verwerkt. De behoefte bedraagt dan € 928 per maand. De jongmeerderjarige ontvangt een basisbeurs van € 110 per maand. Dit bedrag verlaagt haar behoefte aan een bijdrage van de vader. De aanvullende behoefte bedraagt € 818 per maand.

Behoefte van de minderjarige

De rechtbank stelt de behoefte van de minderjarige vast op het door de vader gestelde, en door de jongmeerderjarige niet weersproken bedrag van € 870 per maand in 2023. Vanwege praktische redenen rekent de rechtbank ook over november en december 2022 met dit bedrag.

Draagkracht van de vader en indexering

Omdat de vader ruimschoots voldoende draagkracht heeft om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarige en de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige, rekent de rechtbank bij de verdeling van de kosten van zowel de jongmeerderjarige als van de minderjarige over de respectieve ouders met de volledige draagkracht van de vader.

Omdat de bijdrage ingaat op een datum gelegen voor 1 januari 2024 verhoogt de rechtbank de bijdrage per 1 januari 2024 met de wettelijke indexering van 6,2%.

Verzoek op grond van artikel 223 Rv

Gelet op de bijdragen die de vader met ingang van 1 november 2022 aan de jongmeerderjarige moet betalen, heeft zij geen belang meer bij een beslissing op dit verzoek. De rechtbank zal haar verzoek om een voorlopige bijdrage daarom afwijzen.

Conclusie

De rechtbank bepaalt dat de vader aan [naam 1] een bijdrage in diens kosten van levensonderhoud en studie moet betalen:

- van 1 november 2022 tot en met 31 juli 2023 € 489 per maand;
- van 1 augustus 2023 tot en met 31 december 2023 € 569,35 per maand, en
- met ingang van 1 januari 2024 een bedrag van € 604,65 per maand;

- bepaalt dat de vader deze alimentatie wat de toekomstige termijnen betreft steeds vóór de eerste van de maand vooraf moet betalen;
 - wijst de verzoeken voor het overige af.
-

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 22-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:425

Zaaknummer: C/10/658422 / FA RK 23-3848

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank verleent vervangende toestemming aan de GI voor een audiologisch onderzoek en speltherapie.

Feiten en omstandigheden

De ouders zijn samen belast met het gezag. Het kind woont bij de moeder en staat sinds 2022 onder toezicht van de gecertificeerde instelling (GI).

Verzoek

De GI verzoekt om vervangende toestemming voor een medische behandeling van het kind. Het gaat om een audiologisch onderzoek en speltherapie. De vader verleent geen toestemming voor deze behandeling. De moeder is het wel eens met het verzoek.

Beoordeling en motivering

De kinderrechtster kan vervangende toestemming verlenen voor de medische behandeling van een minderjarige jonger dan 12 jaar, indien behandeling noodzakelijk is om ernstig gevaar voor de gezondheid van de minderjarige af te wenden en de ouder die het gezag uitoefent zijn toestemming daarvoor weigert (artikel 1:265h BW). Hierbij moet sprake zijn van een medische behandeling in de zin van artikel 7:466 lid 2 BW. De rechter oordeelt dat zowel het audiologische onderzoek als de speltherapie aangemerkt kunnen worden als zo'n medische behandeling.

Verder merkt de kinderrechtster op dat het verzoek weliswaar is ingediend door de GI en dat om deze reden in beginsel het strenge criterium van artikel 1:265h BW van toepassing is, maar in feite gaat het in dit geval om een zogenoemd gezagsgeschil tussen de ouders op grond van artikel 1:253a BW. De moeder wil namelijk wel dat de behandelingen worden uitgevoerd, maar de vader wil hiervoor geen toestemming geven. In 253a-geschillen geldt een veel minder streng criterium voor vervangende toestemming voor een medische behandeling, namelijk het belang voor het kind. Dat is ook verklaarbaar omdat het in die gevallen gaat om een geschil tussen de ouders over gezagsuitoefening, terwijl artikel 1:265h BW het oog heeft op een geschil waarin de GI en de ouder(s) met gezag tegenover elkaar staan.

De kinderrechter begrijpt dat het voor de moeder heel lastig is om zelf een procedure tegen de vader aan te spannen, omdat dit haar in gevaar zou kunnen brengen. De vader is namelijk veroordeeld voor een delict dat hij heeft begaan jegens de moeder en hij heeft meerdere keren het contactverbod met de moeder overtreden. De kinderrechter acht om deze redenen een zwaarwegend gezondheidsbelang van het kind voldoende om vervangende toestemming te verlenen voor het audiologisch onderzoek en de speltherapie. Zo'n zwaarwegend belang acht de kinderrechter aanwezig omdat het kind niet mee kan komen op school en met leeftijdsgenootjes. De noodzaak voor de behandelingen volgt ook uit het feit dat het audiologisch onderzoek en de speltherapie geïndiceerd zijn door de deskundigen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband van de hulpverlening en de school.

Beslissing

De kinderrechter verleent vervangende toestemming voor de medische behandeling.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 04-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:71

Zaaknummer: C/16/566271 / JE RK 23-2012

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondanks instemming van de moeder en in tegenstelling tot de adviezen van de Raad voor de Kinderbescherming en de bijzondere curator wijst de rechtbank het verzoek tot vervangende toestemming voor erkenning af.

Feiten en omstandigheden

De moeder heeft in 2021 een kind gekregen. De man is verwekker van het kind en wil de juridische vader worden.

Verzoek

De man verzoekt om toestemming voor erkenning van het kind, gezamenlijk gezag met de moeder en een omgangsregeling. De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) heeft hierover advies gegeven en er is een bijzondere curator aangesteld om het kind te vertegenwoordigen.

De moeder voert in eerste instantie verweer tegen de erkenning maar verklaart later ter zitting alsnog in te stemmen met het verzoek.

Beoordeling en motivering

Het uitgangspunt van de wet is dat zowel het kind als de verwekker recht heeft op het officieel vastleggen van hun familieband. De rechter kan alleen in uitzonderlijke gevallen weigeren om vervangende toestemming te geven voor de erkenning. Dit kan als door de erkenning de belangen van de moeder bij een ongestoorde verhouding met het kind worden geschaad of als een evenwichtige sociaalpsychologische en emotionele ontwikkeling van het kind in het gedrang komt.

Ondanks instemming van de moeder en in tegenstelling tot de adviezen van de raad en de bijzondere curator beslist de rechtbank dat het niet in het belang van het kind is dat zij door de man wordt erkend. De man heeft de moeder meerdere keren mishandeld, haar opgesloten toen zij zwanger was en haar bedreigd met de dood. Hij is opvliegerig, heeft zijn woede niet

onder controle en heeft in het verleden meerdere keren gedetineerd gezeten voor mishandeling van zijn andere ex-vriendin. De moeder is bang voor hem, slaapt slecht en heeft paniekaanvallen. De rechtbank overweegt dat door de erkenning van het kind op dit moment een onaanvaardbaar risico ontstaat dat de moeder niet in staat is om het kind het stabiele opvoedingsklimaat te bieden dat zij nodig heeft. De schade die dit voor het kind kan opleveren, weegt zwaarder dan het belang van het kind en de man bij erkenning van hun familierechtelijke betrekking.

De rechtbank stelt de beslissing over de omgangsregeling nog vier maanden uit omdat begeleiding van de gecertificeerde instelling op dit moment niet mogelijk is en het niet in het belang van het kind is om een begeleide omgangsregeling vast te stellen waarbij partijen zelf voor de begeleiding moeten zorgen.

Beslissing

De rechtbank verleent geen vervangende toestemming voor de erkenning van het kind en wijst het verzoek tot gezag af. De beslissing over de omgangsregeling wordt aangehouden.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 18-01-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:37

Zaaknummer: C/16/541931

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek om onderbewindstelling. Volgens het hof geeft het levenstestament voldoende zekerheid dat de belangen van de vrouw afdoende worden gewaarborgd.

Feiten en omstandigheden

De betrokkene is een vrouw met dementie, geboren in 1931. De vrouw heeft in een levenstestament aan de dochter en de schoonzoon een algemene volmacht gegeven om haar vermogensrechtelijke en andere zakelijke belangen te behartigen. In het levenstestament staat vermeld dat de vrouw deze maatregelen heeft getroffen om te voorkomen dat curatele, beschermingsbewind of mentorschap wordt ingesteld.

Bij de bestreden beschikking heeft de kantonrechter, op verzoek van de kleindochters, de goederen van de vrouw onder bewind gesteld en de dochter en de schoonzoon benoemd tot bewindvoerders. De kleindochters verzoeken om een onafhankelijke bewindvoerder aan te wijzen. De dochter en de schoonzoon verzoeken dit verzoek af te wijzen.

Grieven

Volgens de kleindochters handelen de dochter en schoonzoon niet in het belang van de vrouw, onder andere omdat zij haar caravan tegen haar wil zouden hebben verkocht. De kleindochters hebben ook een vermoeden dat het levenstestament is opgesteld op het initiatief van de dochter en schoonzoon. Daarnaast zouden de kleindochters niet geïnformeerd zijn over verschillende zaken, waaronder over de inboedel en de verkoop van het huis.

Volgens de dochter en schoonzoon (de verzoekers) zijn de gronden voor onderbewindstelling niet aanwezig. De vrouw heeft hen namelijk een volmacht gegeven om haar financiën te regelen. Zij zouden handelen en gehandeld hebben naar de wensen van de vrouw. Zo zouden zij de caravan van de vrouw verkocht hebben met haar toestemming.

Beoordeling en motivering

De criteria voor onderbewindstelling zijn te vinden in artikel 1:431 lid 1 BW. Volgens het hof

worden aan deze criteria voldaan aangezien de vrouw vanwege dementie niet in staat is ten volle haar vermogensrechtelijke belangen waar te nemen. Het hof is echter van oordeel dat een onderbewindstelling niet noodzakelijk is omdat de belangen van de betrokkene voldoende worden beschermd door de volmacht. Het hof geeft hier drie redenen voor.

Ten eerste twijfelt het hof er niet aan dat de vrouw ten tijde van het opstellen van het levenstestament niet in staat was haar wil te bepalen. Het hof gaat ervan uit dat de notaris die het levenstestament heeft opgesteld, zich hiervan op de voorgeschreven wijze heeft vergewist. Bovendien heeft de vrouw ten overstaan van de kantonrechter bevestigd dat zij wil dat haar dochter en schoonzoon haar financiën doen en dat een bewind niet nodig is.

Ten tweede is het hof van mening dat de dochter en schoonzoon niet tegen de belangen van de betrokkene in hebben gehandeld als het gaat om het verkopen van de caravan. Zij hebben met de vrouw besproken dat een verblijf op de camping niet meer haalbaar was en dat de caravan wellicht moest worden verkocht. De vrouw heeft daarmee ingestemd. Zij hebben daarnaast oog gehad voor de wensen van de kleindochters door de verkoop uit te stellen toen hen duidelijk werd dat de kleindochters de caravan nog wilden aanhouden. Wel had het de dochter en de schoonzoon gesierd als zij de kleindochters vooraf op de hoogte hadden gesteld van de verkoop.

Tot slot waren de dochter en kleinzoon als gevolmachtigden niet verplicht om de kleindochters vooraf te informeren over de verkoop van het huis van de vrouw. Het hof overweegt daarbij dat de kleindochters de gelegenheid hebben gekregen – weliswaar nadat zij op Marktplaats waren gezet – om naar de spullen van de vrouw te komen kijken.

Volgens het hof is een onderbewindstelling niet de oplossing voor het door de kleindochters ervaren gebrek van informatie over hun grootmoeder. Het hof spreekt de hoop uit dat de dochter en schoonzoon en de kleindochters alsnog een poging zullen doen om hierover met elkaar in gesprek te gaan. Het is namelijk in het belang van de vrouw dat de relaties binnen de familie verbeteren.

Conclusie

Het hof vernietigt de beschikking waarvan beroep en wijst het verzoek van de kleindochters tot onderbewindstelling van de betrokkene af.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 09-01-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:27

Zaaknummer: 200.329.594/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wijziging voorlopige omgangsregeling in kort geding. De voorzieningenrechter breidt de voorlopige omgangsregeling tussen de vader en zijn zoon uit en bepaalt dat die voortaan onbegeleid dient plaats te vinden. De voorzieningenrechter benadrukt daarbij dat de manier van procederen door de moeder, onder andere door het in geding brengen van dickpics van de vader, hoogst ongepast is.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben een relatie gehad en hebben samen een minderjarige zoon, over wie de moeder het gezag uitoefent. Partijen hebben meerdere procedures gevoerd over de omgang, ten tijde van de onderhavige procedure hebben de vader en zijn zoon op dinsdag en vrijdag onder begeleiding omgang.

Verzoeken

De vader vordert – kort gezegd – dat zijn zoon op Tweede Kerstdag en vrijdagochtend 29 december 2023 bij hem zal zijn. Verder vordert de vader om een voorlopige en onbegeleide omgangsregeling tussen hem en zijn zoon te bepalen, met een uitbreiding na drie maanden.

Beoordeling en motivering

De voorzieningenrechter overweegt eerst dat hij de manier van procederen door de moeder hoogst ongepast vindt. Zo heeft de moeder ‘dickpics’ van de vader in het geding gebracht. De voorzieningenrechter is daar echter niet bijzonder in geïnteresseerd, omdat die niet relevant zijn voor de beoordeling van de vorderingen.

Vervolgens gaat de voorzieningenrechter in op de juridische kwesties van de zaak, beginnend met het spoedeisend belang van de vorderingen. Het spoedeisend belang van de vorderingen over Tweede Kerstdag en vrijdag 29 december 2023 zijn gegeven, omdat die data binnen maximaal een week na de zitting zijn. De vader heeft volgens de voorzieningenrechter ook een spoedeisend belang bij zijn vordering voor het vaststellen van een voorlopige onbegeleide omgangsregeling. De vader ziet zijn zoon op dit moment beperkt en onder begeleiding. Naar

verwachting zal het nog lang duren voordat er een beslissing komt in de bodemprocedure over de omgang, terwijl het hier om een jong kind gaat voor wie het in verband met de hechting van belang is dat er regelmatig contact is met de vader. De vader heeft dan ook een spoedeisend belang bij zijn vordering tot het vaststellen van een voorlopige en onbegeleide omgangsregeling. Dit geldt niet voor de vordering om de omgang na drie maanden uit te breiden, omdat de bodemrechter zich daarover dient te buigen.

De voorzieningenrechter overweegt verder dat de ouders zich in beginsel aan de door de rechtbank vastgestelde (voorlopige) omgangsregeling moeten houden. De voorzieningenrechter kan die slechts wijzigen als er sprake is van bijzondere omstandigheden. Volgens de voorzieningenrechter is daar hier sprake van, omdat de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) recent een rapport heeft uitgebracht waaruit blijkt dat de omgang tussen de vader en zijn zoon goed verloopt en dat er geen zorgen zijn. De raad adviseert daarom om de omgang tussen de vader en zijn zoon uit te breiden. Op grond van dit rapport acht de voorzieningenrechter het in het belang van de zoon van partijen dat de voorlopige omgangsregeling met zijn vader wordt uitgebreid in afwachting van de beslissing in de bodemprocedure. Een meer wezenlijke vraag daarbij is of de omgang tussen de vader en zijn zoon moet worden begeleid. De raad adviseert naar onbegeleide omgang toe te werken, terwijl het de raad niet duidelijk is waarom de omgang op dit moment begeleid wordt en een van de organisaties die de omgang begeleidt bij de raad heeft aangegeven geen belemmeringen te zien voor onbegeleide omgang. Dit laatste geldt ook voor de voorzieningenrechter: die ziet geen signalen dat de situatie bij of met de vader onveilig is voor de zoon. Het is in zijn belang dat hij zijn vader en diens gezin in een vertrouwde omgeving en zonder vreemde ogen beter kan leren kennen. De voorzieningenrechter zal daarom beslissen dat de omgang onbegeleid plaatsvindt, maar zal die in duur beperken omdat de zoon van partijen niet gewend is om lang achtereen bij de vader te zijn.

Conclusie

De voorzieningenrechter wijzigt de voorlopige omgangsregeling en stelt een nieuwe voorlopige omgangsregeling vast, totdat in de bodemprocedure definitief over de omgang is beslist, waarin de minderjarige Tweede Kerstdag, vrijdag 29 december 2023 en vervolgens iedere maandag- en vrijdagochtend zonder begeleiding bij de vader is.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 22-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:7229

Zaaknummer: C/16/567088

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beëindiging gezamenlijk gezag van de ouders, eenhoofdig gezag bij vader neergelegd. Ouders zijn, ondanks betrokkenheid van de GI, niet in staat om te communiceren en gezamenlijk afspraken te maken over hun zoon.

Feiten en omstandigheden

De vader en de moeder hebben een relatie met elkaar gehad en hebben samen één minderjarige zoon. De zoon van partijen staat onder toezicht van de gecertificeerde instelling (hierna: GI) en woont bij de vader.

Grieven

De moeder komt in hoger beroep van de beschikking van de rechtbank waarin is bepaald dat het gezag over de zoon van partijen voortaan alleen aan de vader toekomt.

Beoordeling en motivering

Het hof overweegt dat de rechter op grond van artikel 1:253n BW op verzoek van de niet met elkaar gehuwde ouders of één van hen het gezamenlijk gezag kan beëindigen als nadien de omstandigheden zijn gewijzigd of bij het nemen van de beslissing op grond waarvan het gezamenlijk gezag is ontstaan van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. De rechter kan dan bepalen dat het gezag over een kind aan één van de ouders toekomt indien er een onaanvaardbaar risico is dat het kind klem of verloren zou raken tussen de ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen, of wijziging van het gezag anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is.

De moeder is het niet eens met de beslissing van de rechtbank. Zij heeft de afgelopen maanden aan zichzelf gewerkt en de communicatie tussen de ouders verloopt veel beter. De vader weerspreekt dit: het lukt de ouders al vier jaar niet om gezamenlijk afspraken te maken. De GI bevestigt de stelling van de vader. Ook de Raad voor de Kinderbescherming is van oordeel dat de vader alleen het gezag moet dragen over de zoon van partijen.

Het hof is, net als de rechtbank, van oordeel dat sprake is van een onaanvaardbaar risico dat de zoon van partijen klem of verloren raakt tussen de ouders als het gezamenlijk gezag in stand blijft. Het lukt de ouders al jaren niet om uitvoering te geven aan het gezamenlijk gezag. Zij communiceren niet of nauwelijks met elkaar. Deze situatie is ondanks de inzet van de GI en hulpverlening niet aantoonbaar verbeterd. Het hof overweegt daarbij dat het van essentieel belang is dat de moeder aan haar eigen problematiek gaat werken, omdat het haar vanwege die problematiek niet lukt om een stabiele basis te creëren voor haar zoon en om aan te sluiten bij zijn behoeften. Verder overweegt het hof dat de zoon van partijen een kwetsbare jongen is, die al veel heeft meegemaakt in zijn leven. Het is in zijn belang dat er zo min mogelijk onduidelijkheid bestaat en de beslissingen over hem voortvarend genomen kunnen worden. Hiervoor is het nodig dat de vader alleen beslissingen kan nemen.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-01-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:278

Zaaknummer: 200.329.238

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bijzondere curator verzoekt DNA-onderzoek om geen enkele twijfel te laten bestaan over het biologische ouderschap na hoogtechnologisch draagmoederschap. Rechtbank ziet geen aanleiding voor een DNA-onderzoek: de kans op een natuurlijke zwangerschap is niet 100% uitgesloten, maar de belangen van de minderjarige kunnen er ook mee gediend zijn dat hij hier geen onomstotelijke duidelijkheid over zal willen hebben. Deze beslissing is aan de minderjarige, als hij in staat is hieromtrent zijn mening te vormen.

Feiten en omstandigheden

De wensouders wonen sinds 2010 samen en zijn in 2017 met elkaar gehuwd. De draagmoeder is de zus van wensvader 2 en is gehuwd. De wensouders en de draagouders hebben een traject doorlopen bij een fertiliteitskliniek die hoogtechnologisch draagmoederschapstrajecten aanbiedt. Uit een eicel van de vriendin van de wensouders, en het semen van de wensvader 1 is een embryo ontstaan, dat bij de draagmoeder is geplaatst. Hieruit is een zwangerschap ontstaan en in 2022 is de minderjarige geboren. Sinds de geboorte verblijft de minderjarige bij de wensouders.

De draagouders hebben verzocht een bijzondere curator te benoemen om de toen nog ongeboren minderjarige zowel in als buiten rechte te vertegenwoordigen. De wensouders verzoeken te bepalen dat het gezag van de draagmoeder wordt beëindigd; dat wensvader 1 na de vaststelling van zijn vaderschap alleen met het gezag over de minderjarige wordt belast; en dat de geslachtsnaam van de minderjarige de geslachtsnaam van wensvader 2 (en draagmoeder) zal zijn. Daarnaast verzoeken zij toewijzing adoptie en gezamenlijk gezag voor wensvader 2. Ter onderbouwing voeren de wens- en draagouders aan dat het hun uitdrukkelijke wens is dat de wensouders de minderjarige volledig zullen opvoeden en verzorgen en dat de draagouders geen ouderrol zullen spelen in zijn leven. Zij willen dat de juridische situatie zo spoedig mogelijk in overeenstemming wordt gebracht met de feitelijke situatie.

De bijzondere curator verzoekt namens de minderjarige, het vaderschap van draagvader te ontkennen en het vaderschap van wensvader 1 vast te stellen. Volgens de bijzondere curator bestaat echter in zaken van hoogtechnologische draagouderschap het risico dat het kind toch een andere vader of moeder heeft dan de vermelde eicel- en spermadonor. Om in het belang van de minderjarige geen enkele twijfel te laten bestaan, acht de bijzondere curator een DNA-onderzoek nodig waaruit onomstotelijk blijkt welke personen de donoren van het onderzochte DNA-materiaal zijn geweest en welke personen de biologische ouders van de minderjarige zijn.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) acht een DNA-onderzoek niet nodig. Het draagmoederschapstraject heeft bij een gecertificeerd ivf-centrum plaatsgevonden en is voldoende betrouwbaar. De raad acht het verder in het belang van de minderjarige dat het gezag van de draagmoeder wordt beëindigd en dat de juridische situatie zal overeenstemmen met de feitelijke situatie.

Beoordeling en motivering

Het verzoek tot ontkenning van het vaderschap is gegrond op artikel 1:200 BW en dient zelfstandig door de bijzondere curator verzocht te worden, omdat de echtgenoot van de draagmoeder ingestemd zou hebben met de daad van verwekking.

Het vaderschap van de echtgenoot van de draagmoeder kan door het kind worden ontkend, als hij niet de biologische vader van het kind is. De rechtbank stelt vast dat in de verklaring van de gynaecoloog bij de fertiliteitskliniek staat dat voor de totstandkoming van de zwangerschap gebruik is gemaakt van een eicel van een bekende eiceldonor en het semen van wensvader 1. De bijzondere curator acht het in het belang van de minderjarige dat er evenwel een DNA-onderzoek plaatsvindt zodat voor hem onomstotelijk duidelijk zal zijn wie zijn biologische ouders zijn. De rechtbank stelt vast dat zowel de wensouders, als de draagouders, als de raad het standpunt van de bijzondere curator niet delen. De rechtbank gaat voorbij aan het verzoek van de bijzondere curator om een DNA-onderzoek te gelasten. De rechtbank acht de verklaring van de gynaecoloog evenals verzoekers en de raad voldoende betrouwbaar en zal ervan uitgaan dat het genetisch materiaal afkomstig is van wensvader 1. De rechtbank acht de kans op een natuurlijke zwangerschap weliswaar niet 100% uitgesloten, maar overweegt dat de belangen van de minderjarige er ook mee gediend kunnen zijn dat hij hier geen onomstotelijke duidelijkheid over zal willen hebben. Naar het oordeel van de rechtbank is deze beslissing aan de minderjarige, als hij in staat is hieromtrent zijn eigen mening te vormen. De rechtbank gaat ervan uit dat de echtgenoot van de draagmoeder niet de biologische vader van de minderjarige kan zijn. De rechtbank wijst daarom het verzoek tot de ontkenning van het vaderschap van de echtgenoot van de draagmoeder toe.

De rechtbank gaat ervan uit dat de minderjarige biologisch kind is van wensvader 1. De rechtbank sluit aan bij de rechtspraak van het EHRM betreffende artikel 1:204 lid 3 BW in samenhang met artikel 8 EVRM. Hierin wordt het in de Nederlandse wetgeving bestaande onderscheid tussen enerzijds een biologische vader-verwekker, en anderzijds een biologische vader-donor, niet gemaakt. Ingevolge artikel 8 EVRM heeft de biologische vader die family life heeft met zijn kind, ongeacht de wijze waarop de zwangerschap is ontstaan, recht op bescherming van dit family life. De rechtbank oordeelt dat er sprake is van family life tussen de wensouder en de minderjarige en is daarom van oordeel dat de wensvader gelijkgesteld dient te worden met de verwekker. De rechtbank neemt in aanmerking dat verzoekers instemmen met onderhavig verzoek. Nu verder geen sprake is van een van de in lid 2 genoemde beletselen, zal het verzoek van de bijzondere curator tot gerechtelijke vaststelling van het vaderschap worden toegewezen.

Vervolgens oordeelt de rechtbank ook, op grond van artikel 1:253c lid 1 BW dat het in het belang van de minderjarige is dat wensvader 1 het gezag over de minderjarige zal uitoefenen. Daarnaast wordt het adoptieverzoek van wensvader 2 toegewezen. Afwijzing van het verzoek tot adoptie, omdat niet is voldaan aan de vereiste verzorgingstermijn, zou in dit geval in strijd zijn met artikel 8 EVRM. Tot slot wordt de geslachtsnaam van de minderjarige gekozen en oordeelt de rechtbank dat uit artikel 1:229 lid 4 BW volgt dat de wensouders op het moment dat de adoptie in kracht van gewijsde is gegaan van rechtswege het gezamenlijk ouderlijk gezag over de minderjarige uitoefenen.

Conclusie

De rechtbank verklaart gegrond de ontkenning van het vaderschap van de echtgenoot van de draagmoeder, stelt het ouderschap vast van wensvader 1, belast wensvader 1 met de uitoefening van het gezag over de minderjarigen, spreekt uit de adoptie door wensvader 2 van de minderjarige en stelt vast dat de wensouders na het in kracht van gewijsde gaan van de adoptiebeschikking het gezamenlijk gezag over voornoemde minderjarige zullen uitoefenen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2023:8562

Zaaknummer: C/13/722833 / FA RK 22-5755

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kan een 17-jarige een vordering instellen bij de civiele rechter op grond van een (vermeende) schending van het fundamentele recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens? Doel van procesonbekwaamheid in dit geval niet gediend en recht op effectieve toegang tot de rechter ontzegd.

Feiten en omstandigheden

De appellant was een middelbare scholier van 17 jaar oud toen hij bij de kantonrechter een vordering instelde tegen de Stichting waar zijn middelbare school onder viel. Volgens de leerling was het cameratoezicht op zijn toenmalige middelbare school in strijd met fundamentele rechten en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Volgens de Stichting is de leerling niet-ontvankelijk in zijn vorderingen, omdat hij nog minderjarig was toen hij die vorderingen instelde.

De kantonrechter heeft de leerling niet-ontvankelijk verklaard in zijn vorderingen en de leerling heeft hoger beroep ingesteld. De partijen zijn overeengekomen dat zij nog uitsluitend aan het hof willen voorleggen het oordeel van de kantonrechter dat de leerling procesonbekwaam was en daarom niet-ontvankelijk in zijn vorderingen.

Het staat vast dat de leerling 17 jaar oud was toen hij de vorderingen instelde. Hij had toestemming van zijn ouders om die vorderingen in te stellen, maar zijn ouders wilden hem niet vertegenwoordigen in de procedure.

Beoordeling en motivering

Het hof begint bij de wettelijke regeling van de artikelen 1:234, 1:245 en 1:250 BW. In de rechtspraak en literatuur wordt aangenomen dat de wetgever heeft bedoeld dat de minderjarige in beginsel procesonbekwaam is, tenzij de wet anders bepaalt. Dat is ook af te leiden uit de parlementaire geschiedenis en de uitspraak van 5 december 2014 van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2014:3535). In de wet, waaronder de AVG en de Uitvoeringswet op de AVG (UAVG), is niet (uitdrukkelijk) geregeld dat een minderjarige een procedure bij de burgerlijke

rechter kan voeren tegen een (vermeende) inbreuk op zijn persoonlijke levenssfeer of tegen een (vermeende) onrechtmatige verwerking van zijn persoonsgegevens. Het hof neemt op grond van bovenstaande aan dat de leerling in deze procedure zonder vertegenwoordiging niet procesbekwaam was. Het hof onderzoekt daarom of in dit geval de mogelijkheden die de wet biedt aan de leerling om zich te laten vertegenwoordigen effectief door hem konden worden benut, zodat zijn recht op toegang tot de rechter voldoende was gewaarborgd.

In deze procedure gaat het om de (vermeende) schending van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van persoonsgegevens. Dat zijn fundamentele rechten die onder meer zijn vastgelegd in artikel 8 EVRM en artikel 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Handvest). Artikel 13 EVRM bepaalt dat iedereen van wie een recht uit het EVRM is geschonden het recht heeft op een daadwerkelijk rechtsmiddel voor een nationale instantie. Artikel 47 Handvest bepaalt dat eenieder van wie een door de Unie gewaarborgd recht is geschonden, het recht heeft op een doeltreffende voorziening in rechte. Daarnaast bepaalt artikel 79 AVG dat iedere betrokkene het recht heeft een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen als hij van mening is dat zijn rechten uit de AVG zijn geschonden, omdat de verwerking van zijn persoonsgegevens niet aan de AVG voldoet. Deze bepalingen brengen mee dat de leerling verzekerd moet zijn van een effectieve bescherming van zijn fundamentele rechten. Als hij meent dat inbreuk wordt gemaakt op deze rechten, moet hij dat aan de civiele rechter kunnen voorleggen. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in dat kader geoordeeld dat nationale procesregels voor vorderingen die worden ingediend ter bescherming van de rechten die rechtzoekenden aan het Unierecht ontnemen (zoals de bescherming van persoonsgegevens) de uitoefening van deze rechten niet praktisch onmogelijk of uiterst moeilijk mogen maken.

De kantonrechter heeft overwogen dat de grondrechten tot toegang tot de rechter van de leerling zijn gewaarborgd doordat hij door zijn wettelijk vertegenwoordigers kan worden vertegenwoordigd of doordat een bijzondere curator kan worden benoemd. De kantonrechter heeft niet ambtshalve een bijzondere curator benoemd en heeft de leerling niet-ontvankelijk verklaard. Het hof acht dat de leerling door de beslissing van de kantonrechter het recht op effectieve toegang tot de rechter is ontzegd, hetgeen in strijd is met de hiervoor genoemde verdragsbepalingen. Het hof neemt daarbij het volgende in overweging.

De regel van procesonbekwaamheid strekt ter bescherming van de minderjarige tegen onberaden procederen. De noodzaak tot zulke bescherming speelt in deze zaak niet. De ouders hebben de leerling schriftelijk toestemming gegeven om tegen de Stichting te procederen, en de Stichting heeft beaamd dat de leerling voldoende kundig is in deze materie. De leerling, die in persoon procedeerde bij de kantonrechter, heeft er ook blijk van gegeven dat hij op dat moment een oordeelsbekwame minderjarige was, die geen bescherming

behoefde tegen onberaden procederen.

Daar komt bij dat uit artikel 8 AVG volgt dat een minderjarige vanaf 16 jaar zelf toestemming mag geven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens. Als de leerling als 17-jarige toestemming mocht geven, ligt het voor de hand dat hij ook in staat wordt gesteld om op te treden tegen een door hem ervaren inbreuk op de verwerking. In hoger beroep heeft de Stichting terecht opgemerkt dat het aan de nationale wetgever is om te bepalen of minderjarigen vanaf 16 jaar mogen procederen over de verwerking van hun persoonsgegevens. Dit is in de UAVG niet geregeld. Dat lijkt echter niet een bewuste keuze van de wetgever, maar een omissie in de UAVG. Daarnaast geldt dat als een bestuursorgaan de persoonsgegevens van de leerling had verwerkt, hij op grond van artikel 8:21 lid 2 Awb zelf had mogen procederen tegen die verwerkingsverantwoordelijke vanwege een (mogelijke) onrechtmatige verwerking van zijn persoonsgegevens. Er lijkt geen goede reden te bestaan waarom hij dit niet zou mogen als de verwerkingsverantwoordelijke geen bestuursorgaan is maar, zoals in dit geval, een stichting.

De leerling heeft op goede gronden aangenomen dat voor zijn geschil met de Stichting over het cameratoezicht op zijn school niet een bijzondere curator kon worden benoemd. De wetsgeschiedenis, de (Hoge Raad-)jurisprudentie en literatuur wijzen erop dat een bijzondere curator louter kan worden benoemd in geval van een conflict van substantiële aard tussen de minderjarige en degene die het gezag uitoefent (de ouders). In deze procedure is geen sprake van een dergelijk conflict tussen de leerling en zijn ouders, maar van een conflict tussen de leerling en de Stichting. Zijn ouders wilden weliswaar niet voor hem procederen, maar zij stonden achter zijn beslissing om zelf vorderingen tegen de Stichting in te stellen. De leerling voert daarnaast terecht aan dat de bijzondere curator alleen kan worden benoemd in aangelegenheden betreffende zijn verzorging en opvoeding, dan wel zijn vermogen. Van een vermogensrechtelijke belangenstrijd, zoals aan de orde is in de wetsgeschiedenis en jurisprudentie over vermogensrechtelijke geschillen en artikel 1:250 BW, is hier geen sprake.

Gezien de beperkte strekking van artikel 1:250 BW vormt de wettelijke mogelijkheid tot benoeming van een bijzondere curator voor de leerling in dit geval een onvoldoende waarborg voor het recht op toegang tot de rechter, zoals dat is verankerd in onder meer artikel 6 lid 1 EVRM en artikel 13 EVRM, artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, artikel 12 lid 2 IVRK en artikel 47 Handvest.

Al met al is het hof van oordeel dat het de leerling uiterst moeilijk, zo niet praktisch onmogelijk, is gemaakt om zijn vordering tot bescherming van zijn persoonsgegevens te laten beoordelen door de civiele rechter. Omdat dit in strijd is met het EU-recht, had de kantonrechter deze bepaling op grond van artikel 94 Grondwet buiten toepassing moeten

laten, dan wel zelf een bijzondere curator moeten benoemen om de leerling te vertegenwoordigen, indien hij dat aangewezen achtte. Door de leerling niet-ontvankelijk te verklaren, heeft de kantonrechter de leerling de mogelijkheid ontnomen om een oordeel te krijgen over zijn vordering, die was gebaseerd op de schending zijn fundamentele recht op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en zijn persoonsgegevens.

Conclusie

Het hoger beroep slaagt voor zover dat aan de beoordeling van het hof lag en het hof vernietigt het vonnis van de kantonrechter.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 19-12-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:10776

Zaaknummer: 200.318.453

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beëindiging gezamenlijk gezag in het belang van de minderjarige en toekenning eenhoofdig gezag aan de moeder via artikel 1:253n BW. Gewijzigde omstandigheden nu de vader verdachte is in een strafzaak over brandstichting in de woning van de moeder waarbij de grootmoeder van de minderjarige om het leven is gekomen, de moeder gewond is geraakt en de minderjarige getuige is geweest.

Feiten en omstandigheden

De vader en de moeder hebben een affectieve relatie gehad. Daaruit is de minderjarige geboren. De vader heeft de minderjarige erkend. De vader en de moeder hebben ook het gezamenlijk gezag over het kind via een aantekening in het gezagsregister. Door de rechtbank is eerder het hoofdverblijf van de minderjarige bij de vrouw bepaald en is er een contactregeling tussen de vader en de minderjarige vastgesteld.

De moeder heeft verzocht om haar met het eenhoofdig gezag over de minderjarige te belasten. De vader heeft geen verweer gevoerd. De rechtbank heeft met de minderjarige gesproken. De minderjarige heeft aangegeven dat zij het niet fijn vindt als haar vader nog wat over haar te zeggen heeft.

Beoordeling

Gezamenlijk gezag is het uitgangspunt als ouders hun relatie beëindigen. Voor gezamenlijk gezag is wel vereist dat ouders samen beslissingen kunnen nemen over de verzorging en opvoeding van hun kind. Dat moet op een manier die het kind niet belast en de veiligheid niet in gevaar brengt. Op basis van artikel 1:253n BW kan de rechter op verzoek van een ouder het gezamenlijk gezag beëindigen en bepalen aan welke ouder het gezag vanaf dat moment alleen toekomt. Dat kan onder andere als de omstandigheden sinds het verkrijgen van het gezamenlijk gezag zijn gewijzigd. Artikel 1:251a lid 1 BW is van overeenkomstige toepassing en bepaalt dat de rechter het gezag ook aan één ouder mag toekennen als er een onaanvaardbaar risico is dat bij instandhouding van gezamenlijk gezag van beide ouders de kinderen klem of verloren zouden raken tussen die ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare

tijd voldoende verbetering zou komen of indien wijziging van het gezag anderszins in het belang van de minderjarigen noodzakelijk is.

Sinds het aantekenen van het gezamenlijk gezag en de relatiebreuk die in de jaren erna volgde, zijn de omstandigheden dermate gewijzigd dat de moeder ontvangen kan worden in haar verzoek. In maart 2023 is de vader de woning van de moeder binnengedrongen en hij heeft daar brandgesticht. De grootmoeder van de minderjarige (de moeder van de moeder) is daarbij om het leven gekomen. De moeder is ernstig gewond geraakt. De minderjarige is als getuige van het incident getraumatiseerd geraakt. De vader verblijft sindsdien in voorlopige hechtenis in afwachting van het strafrechtelijke proces. Gelet op deze situatie is de rechtbank van oordeel dat een wijziging in het gezag over de minderjarige noodzakelijk is. De gevolgen van het incident zijn dusdanig ingrijpend voor de moeder en haar gezin dat niet van haar verwacht kan worden dat zij in overleg treedt met de vader over beslissingen die over de minderjarige genomen moeten worden. De rechtbank betreft in haar oordeel de mening van minderjarige en van de man, die heeft besloten geen verweer te voeren tegen het verzoek van de vrouw. Het uitoefenen van het gezag over de minderjarige door beide ouders is niet (meer) mogelijk en de verwachting is niet gerechtvaardigd dat binnen afzienbare tijd hierin verbetering komt. De rechtbank is daarom van oordeel dat het gezamenlijk gezag in het belang van de minderjarige beëindigd moet worden, zodat de moeder voortaan alleen de gezagsbeslissingen over de minderjarige kan nemen. Het onweersproken verzoek van de moeder zal daarom worden toegewezen.

Conclusie

De rechtbank bepaalt dat het gezag over de minderjarige voortaan alleen aan de moeder toekomt.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 18-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:9427

Zaaknummer: C/02/411858 / FA RK 23-3348

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van de man tot vervangende toestemming tot erkenning via artikel 1:204 lid 3 BW afgewezen in afwijking van het advies van de Raad voor de Kinderbescherming en de bijzondere curator. De belangen van de moeder bij een ongestoorde verhouding met de minderjarige worden geschaad en de evenwichtige sociaalpsychologische en emotionele ontwikkeling van de minderjarige komt in het gedrang als de vervangende toestemming zou worden verleend. Tevens afwijzing vaststelling omgangsregeling tussen de man en de minderjarige en afwijzing verzoek van de bijzondere curator om de moeder vrij te stellen van haar informatieplicht ex artikel 1:377b lid 1 BW jegens de man bij gebrek aan wettelijke grondslag.

Feiten en omstandigheden

De moeder heeft het gezag over de minderjarige. De man is de verwekker van het kind. De man heeft een crimineel verleden en is meerdere malen veroordeeld tot een gevangenisstraf, waaronder bedreiging met enig misdrijf tegen het leven van de moeder. De moeder heeft PTSS opgelopen en krijgt hiervoor een behandeling. De man heeft verzocht om vervangende toestemming tot erkenning van de minderjarige en een omgangsregeling. De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de raad) is in dit kader om advies gevraagd. De minderjarige wordt door een bijzondere curator vertegenwoordigd.

Advies van de raad en de bijzondere curator

De raad heeft geadviseerd om de man vervangende toestemming te verlenen. De raad heeft wel voor een moeilijk dilemma gestaan in de totstandkoming van dat advies. Enerzijds is het in het belang van de minderjarige te weten van wie ze afstamt. Daarbij ligt een taak voor de moeder om aan de minderjarige statusvoorlichting te geven. Anderzijds is de moeder het slachtoffer van huiselijk geweld door de man. Gelet op het Verdrag van Istanbul zijn

overheden verplicht om geweld tegen vrouwen te voorkomen en te bestrijden. Nu de verzochte erkenning rechten voor de man met zich meebrengt, zou erkenning voor de moeder belastend kunnen zijn. Zij zou dan verplicht zijn de man op de hoogte te stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de minderjarige, terwijl dat niet van haar gevegd kan worden. De raad adviseert daarom om de erkenning toe te staan, maar artikel 1:377b lid 2 BW (informatieplicht) buiten toepassing te laten. De raad vindt verder dat de man omgang ontzegd moet worden, nu hij niet tot omgang in staat is en omgang niet in het belang van de minderjarige is.

De bijzondere curator sluit zich aan bij het advies van de raad met betrekking tot de erkenning en heeft verzocht namens de minderjarige om artikel 1:377b lid 1 BW buiten toepassing te laten.

Beoordeling

Vervangende toestemming tot erkenning

Bij een verzoek tot vervangende toestemming geldt het uitgangspunt dat zowel het kind als de verwekker er aanspraak op hebben dat hun relatie rechtens wordt erkend. Dit is slechts anders als de belangen van de moeder bij een ongestoorde verhouding met het kind worden geschaad of een evenwichtige sociaalpsychologische en emotionele ontwikkeling van het kind in het gedrang komt op basis van artikel 1:204 lid 3 BW. Deze bepaling is door de Hoge Raad zo uitgelegd dat het in dit soort procedures aankomt op een afweging van de belangen van de betrokkenen. Aansluiting zoeken bij de biologische werkelijkheid is een van de doelen die de wetgever voor ogen stond bij het in het leven roepen van artikel 1:204 lid 3 BW. Gelet hierop kan van schade in de zin van artikel 1:204 lid 3 BW slechts worden gesproken als er ten gevolge van de erkenning door de verwekker reële risico's voor het kind zijn in het kader van een evenwichtige sociaalpsychologische en emotionele ontwikkeling. Dat is bijvoorbeeld aan de hand als de moeder ten gevolge van de erkenning in een zodanig onevenwichtige psychische toestand komt te verkeren dat zij niet in staat is het kind het stabiele opvoedingsklimaat te bieden dat het nodig heeft (zie: ECLI:NL:PHR:2015:2343 en ECLI:NL:HR:2016:291).

Gelet op deze maatstaf en de vaststaande feiten is de rechtbank van oordeel dat vaststaat dat de minderjarige langdurig in onveilige omstandigheden is opgegroeid. Gelet op de gedragingen van de man, verwacht de rechtbank dat de moeder als gevolg van de erkenning in een zodanig onevenwichtige toestand komt te verkeren dat zij niet in staat is om een stabiel opvoedingsklimaat aan de minderjarige te bieden. Dat terwijl de minderjarige gezien het verleden juist gebaat is bij rust en afwezigheid van conflict over haar. Bij vervangende

toestemming is het risico op een voortdurende strijd tussen de moeder en de man reëel. Om deze redenen is de rechtbank van oordeel dat met het verlenen van vervangende toestemming tot erkenning onder de huidige omstandigheden de belangen van de moeder bij een ongestoorde verhouding met de minderjarige worden geschaad en zal een evenwichtige sociaalpsychologische en emotionele ontwikkeling van de minderjarige in het gedrang komen. Het belang van de minderjarige bij een zo stabiel mogelijke opvoedingsomgeving bij haar moeder die er gedurende het hele leven van de minderjarige voor haar is geweest, gaat voor op de belangen van de man bij erkenning. Daarbij weegt ook mee dat de moeder aangegeven heeft de minderjarige op een gepast moment statusvoorlichting te zullen geven over wie haar vader is en daarbij hulp in te schakelen.

Omgang

De rechtbank volgt het advies van de raad op en ontzegt de man omgang met de minderjarige, omdat omgang in strijd is met de zwaarwegende belangen van de minderjarige en de man kennelijk niet in staat is tot omgang. De man is eerder in de gelegenheid gesteld om onder begeleiding zijn rol als vader vorm te geven. Hij heeft deze mogelijkheid onvoldoende aangegrepen zonder zich te realiseren wat het effect hiervan op de minderjarige was. Het belang van de minderjarige brengt mee dat de man eerst aan zichzelf dient te werken om voorspelbaar en betrouwbaar te worden voordat er tot omgang zou kunnen worden overgegaan. Daarnaast kan omgang spanningen bij de moeder teweegbrengen waar de minderjarige last van kan hebben.

Informatieplicht

Artikel 1:377b lid 1BW verplicht de ouder met gezag om de juridisch ouder zonder gezag op de hoogte te stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen de minderjarige. Nu de man geen juridisch ouder is (geworden), ontbreekt een wettelijke grondslag voor het verzoek van de bijzondere curator. Dit verzoek wordt afgewezen.

Conclusie

De rechtbank wijst de verzoeken van de man tot vervangende toestemming voor de erkenning van de minderjarige en de vaststelling van een omgangsregeling tussen hem en de minderjarige af. Het verzoek van de bijzondere curator wordt ook afgewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:13472

Zaaknummer: C/15/325688 / FA RK 22-975

Wetsartikelen: